

ภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลบ่อแก้ว

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลิตผล เพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิต และการจำหน่าย ผลิตผลทางหัตถกรรม ได้แก่

การตีเหล็ก โดยนายสำเลเซ วอพะพอ หมู่ ๔ บ้านแม่ยางห้า

การตีมีด การตีจอบน้อย โดยนายจั้งแย้ แซ่ว่าง บ้านเลขที่ ๗๙/ ๑ หมู่ ๘ บ้านป่าเกี๊ยะใน

การตีมีด การตีจอบน้อย โดย นายสุธรรม พาทีพิเคราะห์ หมู่ ๙ บ้านเด่นฮ่อม

มีวิธีการทำพอสั่งเขปเริ่มต้นด้วยการเตรียม เหล็ก อุปกรณ์สำหรับการตีมีดและจอบเล็ก นำเหล็กไปเผาไฟให้ร้อนจัดจากนั้นนำมาตีให้ได้รูปทรงตามแบบที่ต้องการ ซึ่งภูมิปัญญาในการตีมีด การตีจอบน้อยนี้เป็นการสร้างรายได้ให้กับทางครอบครัวผู้ผลิตและเป็นเครื่องมือสำหรับการใช้ประโยชน์ในครัวเรือนและชุมชน

การสานก้วย โดยนายชู เกษตรกุลทรัพย์ บ้านเลขที่ ๘๖/ ๑ หมู่ ๘ บ้านป่าเกี๊ยะโน

มีวิธีการทำพอสั่งเขปเริ่มต้นด้วยการเตรียมอุปกรณ์ เหล็ก สำหรับการจักสาน จากนั้นทำการจักสานเป็นลวดลายที่สวยงามตัดให้ได้รูปทรงตามที่ต้องการ ซึ่งภูมิปัญญาในการสานก้วย เป็นการสร้างรายได้ให้กับทางครอบครัวผู้ผลิตและเป็นเครื่องมือสำหรับการใช้ประโยชน์ในครัวเรือน และชุมชน

การจักสาน โดยนายจะบือ เกลอะมุ หมู่ ๑ บ้านป่าเกี๊ยนอก

การจักสาน โดยนางปะลี ก่อพอ หมู่ ๒ บ้านแม่โต

การจักสาน โดยนายเผละคา การุณย์พฤกษ์ หมู่ ๙ บ้านเด่นฮ่อม

การจักสาน เช่นการสานกระบุง กระดัง ชะลอม เป็นต้น มีวิธีการทำพอสังเขปเริ่มต้นด้วยการเตรียมอุปกรณ์ ไม้ไผ่ สำหรับการจักสาน จากนั้นทำการจักสานเป็นลวดลายที่สวยงามตัดให้ได้รูปทรงตามที่ต้องการ ซึ่งภูมิปัญญาในการจักสาน เป็นการสร้างรายได้ให้กับทางครอบครัวผู้ผลิตและเป็นเครื่องมือสำหรับการใช้ประโยชน์ในครัวเรือน และชุมชน

การทำผ้าใยกล้วย โดยนางหลี่ เกษตรกุลทรัพย์ บ้านเลขที่ ๕๕/ ๑ หมู่ ๘ บ้านป่าเกี๊ยะใน

มีวิธีการทำพอสังเขปเริ่มต้นด้วยการเตรียมอุปกรณ์ ตัดต้นกล้วยแล้วนำไปตากแห้ง ทำการลอกใยกล้วยนำมาต่อให้ยาว จากนั้นทำการปั่นใยกล้วยและทำการทอผ้าใยกล้วยตามลำดับ สำหรับการทำผ้าใยกล้วย ซึ่งภูมิปัญญาของผู้เฒ่าผู้แก่ในท้องถิ่นเป็นการสร้างรายได้ในครัวเรือน และชุมชน

การทำไม้กวาดมั้ง โดยนายเลาโด้ง แซ่เท้า บ้านเลขที่ ๔/ ๓ หมู่ ๖ บ้านห้วยน้ำจาง

มีวิธีการทำพอสังเขปเริ่มต้นด้วยการเตรียมอุปกรณ์ ตัดต้นดอกตองก้ง นำมาตากแดดแล้วนำไปก้านดอกตองก้งมาฟาด ทำการมัดรวมกันให้ได้ทรงไม้กวาด ซึ่งภูมิปัญญาของผู้เฒ่าผู้แก่ในท้องถิ่นเป็นการสร้างรายได้ในครัวเรือน และชุมชนอีกด้วย

การทำผ้าโพกศีรษะ โดยนางจันทนา จะหละ หมู่ ๑ บ้านป่าเกี๊ยะนอก

มีวิธีการทำพอสั่งเขปเริ่มต้นด้วยการเตรียมอุปกรณ์ เส้นฝ้ายปักหลากสี จากนั้นทำการทอตาม ลวดลายที่ออกแบบตามที่ต้องการ สำหรับการทำผ้าโพกศีรษะเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นใน ท้องถิ่น เป็นการทอชุดสำหรับสวมใส่ตามแบบการแต่งกายของชนเผ่าปาเกอญอในท้องถิ่นอีกด้วย

ผ้าปักลาย โดยนางฤทัย แซ่เห่อ บ้านเลขที่ ๙๘/ ๓ หมู่ ๘ บ้านป่าเกี๊ยะใน

มีวิธีการทำพอสั่งเขปเริ่มต้นด้วยการเตรียมอุปกรณ์ ผ้าคลอสติก ฝ้ายปักหลากสี จากนั้นทำการ ปักตามลวดลายที่ออกแบบตามที่ต้องการ สำหรับการทำผ้าปักลายเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่ รุ่นในท้องถิ่น เป็นการสร้างรายได้ในครัวเรือน และชุมชน อีกทั้งเป็นการทอชุดสำหรับสวมใส่ของผู้คนใน ท้องถิ่นอีกด้วย

การทอผ้า โดยนางสาวอำพร ขจรเกียรติพงศ์ หมู่ ๒ บ้านแม่โต

การทอผ้ากะเหรี่ยง โดยนางสมศรี แจ๊ะไซ หมู่ ๓ บ้านแม่ชะปู

การทอผ้ากะเหรี่ยง โดยนางนฤทัย สังขราภิรมย์ หมู่ ๗ บ้านห้วยเต่า

การทอผ้า โดยนางแก้ว จันทรแก้ว หมู่ ๙ บ้านเด่นฮ่อม

มีวิธีการทำพอส่งเซปเริ่มต้นด้วยการเตรียมอุปกรณ์สำหรับทอผ้า จากนั้นสับด้ายเข้ากับม้วนและร้อยเส้นด้ายเข้าในตะกร้อ เริ่มการทอโดยการกดเครื่องแยกหมู่ตะกร้อ จากนั้นสลับด้ายสีต่าง ๆ ให้เกิด รวดลายตามที่ต้องการ การทอผ้าเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นในท้องถิ่นของชนเผ่า ปาเกอญอ ม้ง เป็นการสร้างรายได้ อีกทั้งยังเป็นการทำชุดสำหรับสวมใส่ของผู้คนในท้องถิ่นอีกด้วย

การตำข้าว โดยนางฉายป้อ หม่อซอ หมู่ ๓ บ้านแม่ชะปู่

การตำข้าว โดยนางแช่ลี มุแอ หมู่ ๑๐ บ้านหนองศรีชุม

มีวิธีการทำพอสังเขปเริ่มต้นด้วยการเตรียมอุปกรณ์สำหรับการตำข้าว เช่น ไม้ตำข้าว ครกตำข้าว และกระตัง จากนั้นเอาข้าวเปลือกมาตำด้วยไม้ตำข้าวเพื่อเอาเปลือกข้าวออกและนำข้าวที่ตำเสร็จแล้วมาฟัดเอาข้าวเปลือกให้แยกออกเหลือแต่เมล็ดข้าวสาร

การทํากับดักหนู โดยนายสธิระ ปอข่าลอย หมู่ ๗ บ้านห้วยเต่า

การทํากับดักหนู โดยนายเมือง ทอแมะ หมู่ ๑๐ บ้านหนองศรีชูใน

มีวิธีการทำพอสังเขปเริ่มต้นด้วยการเตรียมอุปกรณ์ ไม้ไผ่ เชือก สิว จากนั้นทำการประกอบให้ได้ตามแบบของกับดักหนูดังรูป นำไปใช้ประโยชน์ในการดักจับหนูบ้าน หรือหนูนาที่สามารถนำมาประกอบอาหารได้

การทำครกตำพริก โดยนางมุล ปู่คำ หมู่ ๔ บ้านแม่ยางห้า

ครกตำพริกเป็นเครื่องมือใช้ในการประกอบอาหารของชาวบ้านชนบท อันเกิดจาก
ภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือเทคโนโลยีชุมชนที่มีมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาลที่ชาวบ้านเริ่มรู้จักการตำพริกเพื่อเป็น
เมนูอาหาร ครกตำพริกของชาวนาหรือชาวชนบทมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับภูมิปัญญา และทรัพยากรที่มีอยู่
ในแต่ละถิ่น

สาขาการแพทย์แผนไทย

หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกัน และรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง ทางด้านสุขภาพ และอนามัยได้ เช่น การวางแผนโบราณ การดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน การดูแลและรักษาสุขภาพแผนโบราณไทย เป็นต้น

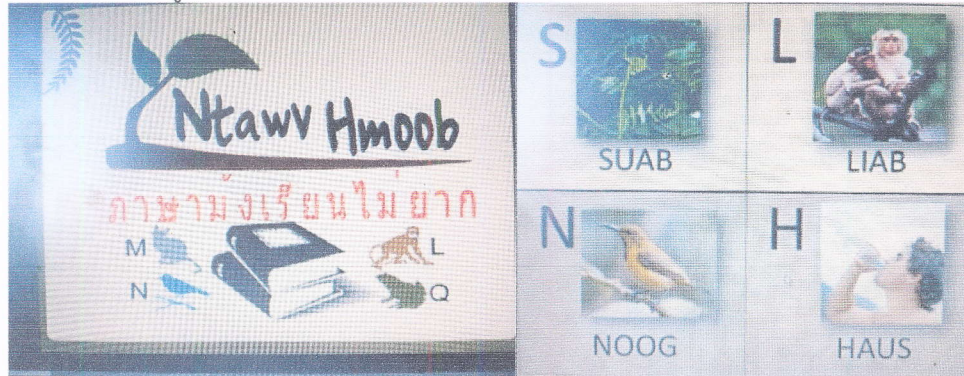

ยาสมุนไพรพื้นบ้านมัง โดยนางสุพัตรา เลาเกาะ บ้านเลขที่ ๑๗/ ๑ หมู่ ๖ บ้านห้วยน้ำจาง

มีการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อนำมาทำเป็นยารักษาโรคพื้นบ้านให้กับคนในชุมชน เช่นยาแก้ปวดเมื่อย ยาแก้ไข้ ยาแก้ไอ ยาแก้เจ็บคอ ยาลดความดันโลหิต และยาบำรุงร่างกายต่าง ๆ

สาขาภาษาและวรรณกรรม

หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และ การใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท เช่น การจัดทำสารานุกรมภาษาถิ่น การปริวรรต หนังสือโบราณ การฟื้นฟูการเรียนการสอนภาษาถิ่นของท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นต้น

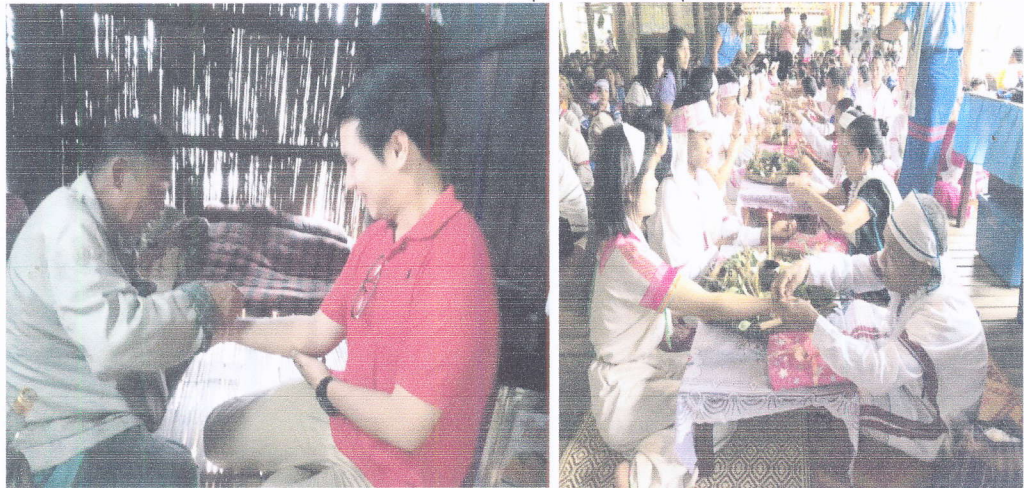

การสอนภาษาม้ง โดยนายตู้ เลาเทาะ บ้านเลขที่ ๓๐ หมู่ ๖ บ้านห้วยน้ำจาง

จากการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ทำให้คิดว่าภาษาม้ง ซึ่งเป็น ภาษาถิ่นของพวกเราก็มี พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ แต่ยังไม่มีความรู้จักแม้แต่ชนเผ่าม้งเองจึงรวบรวม ภาษาม้งไว้ จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และชนรุ่นหลัง

สาขาศาสนาและประเพณี

หมายถึง ความสามารถประยุกต์ และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติ ให้บังเกิดผลดีต่อบุคคล และสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักธรรมทางศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีชาวนา เป็นต้น

การมัดมือสู่ขวัญ โดยนายแดง โพเก หมู่ ๑๐ บ้านหนองศรีชูใน

มีวิธีการทำพอสั่งเซปเริ่มต้นด้วยการเตรียมของเส้นไหม ไผ่ แก้ว ๑ คู่ เครื่องไหว้สำหรับทำพิธีเสื่อผ้าคนที่จะทำพิธีสู่ขวัญ จากนั้นทำการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของคนรุ่นเก่า ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น

สาขาศิลปกรรม

หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่าง ๆ ได้แก่

การเป่าแคนม้ง โดยนายหย่า เกษตรกุลทรัพย์ บ้านเลขที่ ๗๙/ ๒ หมู่ ๘ บ้านป่าเกี๊ยะใน

การเป่าแคนม้ง โดยนายเพ็ญ เลาทะ บ้านเลขที่ ๑๗/ ๑ หมู่ ๖ บ้านห้วยน้ำจาง

มีวิธีการทำพอสังเขปเริ่มต้นด้วยการเตรียมอุปกรณ์ ไม้ไผ่ ท่อ PVC อะลูมิเนียม จากนั้นทำการประกอบให้ได้ตามแบบของแคนม้ง สำหรับการเป่าแคนม้งเป็นการแสดงให้เห็นถึงศิลปะ คีตศิลป์ของคนรุ่นเก่าเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น สามารถนำไปแสดงในเทศกาลหรืองานชาวคำตามความเชื่อและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้